

Nenad Popović - Mislim da smo u Hrvatskoj kao društvo tako podivljali da nam globalizacija može samo pomoći!

mojzagreb.info News Portal 19.11.2024.

Sugovornik u serijalu Hrvatski nacionalni identitet, popudbina za Europsku uniju je hrvatski publicist Nenad Popović

Izdavač, publicist i prevodilac Nenad Popović rođen je u Zagrebu 1950. godine. Pohađao je školu u Zagrebu i Koblenzu u Njemačkoj. Od 1968. do 1974. studirao je u Zagrebu i Bonnu, a razdoblje od 1974.-1976. proveo je kao stipendist DAAD-a (Deutscher Akademischer Austauschdienst) u Freiburgu. Na Filozofskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu diplomirao je germanistiku i južnoslavenske književnosti i hrvatski jezik.

Radni vijek započeo kao asistent u Referalnom centru Sveučilišta u Zagrebu, a od 1980. godine radi kao urednik, kasnije i glavni urednik, izdavačke kuće Grafički zavod Hrvatske. Godine 1990. su osniva izdavačku kuću Durieux, jednu od prvih privatnih i nezavisnih u Hrvatskoj, gdje je urednik do 2013. godine. Sudjelovao je 1999. godine u osnivanju književne grupe - Grupa 99, a 2002. godine bio je i jedan od suosnivača Hrvatskog društva pisaca čiji je bio i potpredsjednik. Bavio se i humanitarnim radom, a sudjelovao je i u osnivanju Zaklade za pomoć obiteljima stradalih novinara u Domovinskom ratu. Od 1978. piše za novine, časopise i radio, a od 1985. piše i za njemačko govorno područje (Manuskripte, Literatur und Kritik, Kulturaustausch, Frankfurter Rundschau, Die Zeit, Weltwoche i dr.). Prevodi s njemačkog jezika. Za kazalište je prevodio (HNK Split, Zagrebačko kazalište mladih, DK Gavella) Sternheima, Brucknera, Bernharda, Fassbindera i dr. Prevodi knjige, npr. Erwina Piscatora, Tille Durieux, Rainera Wernera Fassbindera ili Gerda Koenena. U doba agresije na Bosnu i Hercegovinu prevodio je članke bosanskih pisaca (Karahasan, Lovrenović, Filipović, Jergović) za njemačke listove. Napisao je knjige „Svijet u sjeni“ (Pelago, 2008.), „Ogled o stanovništvu“ (privatna naklada, 2014.), a kod Durieuxa „Dnevnik iz grada P.“ (....), „Život s njima“ (....) i „Ukrajinski dnevnik“ (2024.). Dodijeljena su mu mnoga priznanja: Premio '92 per il lavoro letterario Talijanskog kulturnog instituta u Zagrebu (1992.), Leipziške književne nagrade za europsko razumijevanje – priznanje (1999.) te s Freimutom Duvom Nagradu Bruno Kreisky za političku knjigu (1999.); za „Ukrajinski dnevnik“ dobio je književnu nagradu Fantom slobode/Le Fantôme de la liberté (2024.). Dobitnik je Medalje Hermann Kesten Njemačkog centra P.E.N.-a (2000.), a 2000. je godine proglašen počasnim građaninom Sarajeva. Član je Hrvatskog centra P.E.N.-a. Živi u Puli.

VIJESTI - GRADSKE

Nenad Popović - Mislim da smo u Hrvatskoj kao društvo tako podivljali da nam globalizacija može samo pomoći

19.11.2024.

Svako peto dijete je žrtva seksualnog nasilja: "Škole trebaju mladima pružiti znanje koje će ih zaštititi"

19.11.2024.

U Planetopiji, srijeda razgovor sa psihologinjom Tamarom Dabić Kempf

19.11.2024.

Hrvatski film oštire satire protiv političke korektnosti, na festivalu "Najkraći dani!"

19.11.2024.

Mainstream mediji izgubili bitku s društvenim mrežama - piše Ante Gavranović

19.11.2024.

Dokumentarnom filmu Šume šume autorice Renate Poljak nagrada na festivalu Slobodna zona u Beogradu

19.11.2024.

Uspješno je održan tjedan Svjetskog saveza mladih

19.11.2024.

Policijska klapa Sveti Mihovil - Ponos ratnika

18.11.2024.

Siniša Glavašević - Priče iz Vukovara

18.11.2024.

PJESMA DANA - Marko Pandurević

18.11.2024.

VIJESTI - HRVATSKA

Sveti Ivan Zelina osvojio dvije prestižne nagrade na međunarodnoj turističkoj smotri u Solinu!

19.11.2024.

Za 5 do 10 godina svi radnici u INA Grupi radit će za minimalnu plaću

19.11.2024.

Poziv mladima na Hod kroz advent

19.11.2024.

Manjinska događanja u Gradu Zagrebu

19.11.2024.

Zimska služba Zagrebačke županije spremna za nadolazeću zimu

18.11.2024.

Razgovor s Gabrielom Bošnjak, poduzetnicom i politički angažiranom mladom osobom

Kako biste definirali hrvatski nacionalni identitet? Koji su ključni elementi koji ga, prema Vašem mišljenju, čine posebnim?

Osobno priznajem samo modernu, francusku svjetonazorsku definiciju nacionalnog identiteta. Uvela ju je Francuska revolucija, a ona ugrubo kaže da francusku naciju čine ljudi koji posjeduju francuske papire, od kojih se temeljni zove - „carte d'identité“. To je miljama daleko od današnjih mutnih bajanja o hrvatskom nacionalnom identitetu. Po meni, Hrvat si jer imaš hrvatske papire kao što biti Francuskinjom ili Francuzom znači imati francusko državljanstvo. S time imate sva politička prava, pasivno i aktivno na primjer, sve ustavne slobode i sve obaveze. Izražavaš neku svoju kulturu, stil života, svjetonazor. Možeš npr. biti bijel ili tamnopus, katolik, protestant, ispovijedati židovsku vjeru, agnostik, to kolektiv republike Francuza ne zanima, a država tvoju boju kože ne vidi, niti te takve stvari pita. Obrnuto je nego se to danas shvaća kod nas. Republika Francuza je i muslimanska ili i crnačka. To vrijedi i za njihov nacionalni identitet. Kolektivni nacionalni identitet i ja shvaćam kao zbir svih individualnih identiteta. Tako je, uostalom, i Sjedinjenim Američkim Državama: nacionalni identitet oličuju kako Barack Obama tako i George W. Bush. Kod nas danas, međutim, dominira jedna kaotična debata i provode negativne, segregacionističke zakonske i državne prakse. Zakonskih kategorija poput „nacionalna pripadnost“ a kamo li „nacionalna manjina“ u realnostima velikih nacija poput američke ili francuske naprosto nema. Pitanje o nacionalnosti koje nam kod nas postavlja svaki sudac ili matičar, tamo su nezamisliva, a mi, ako se jasno i glasno ne izjasnite, oni vam štoviše upišu ukor tj. „ne izjašnjava se“. Pa okolo hodate kao da nešto krijete. Tako je i u duhovnoj sferi. Ako se ne izjašniš kao etnički Hrvat, danas najvjerojatnije ne u uđeš u antologiju hrvatske književnosti. Država te iznudažuje. Prisiljava. Moraš se lupati u prsa i vikati da si Hrvat, kao oni majmuni u Odiseji u svemiru Stanley Kubricka. Ja sam po orijentaciji „Francuz“, ne samo iz političkog uvjerenja, nego u prvom redu zato što je hrvatski nacionalni identitet sinteza naših različitosti. Tko smo realno uzevši „mi“? Vlasnici Potvrde o stalnom prebivalištu, a ne ova smiješna domovnica, koju dobiješ na osnovi potvrde neke bolnice da si u njoj rođen, a ako nisi, pokažeš katolički krsni list, da si firman ili dobio neki takvi sakrament. Čuda čine i partijske iskaznice. Postoji čak jedna identitetlijska politička stranka.

Koje su po Vama najvažnije odrednice hrvatskog nacionalnog identiteta? Je li to prije svega jezik, kultura, povijest ili nešto treće?

Malo mi je teško odgovoriti na Vaše pitanje jer kažete „hrvatskog nacionalnog identiteta“ a ne samo „hrvatskog identiteta“. S time smo, naime, usred post-tuđmanističke debate, kojoj ton daju ljudi kao Mio Bulj, a taj gospodin traži da Hrvatska vojska izađe na granice i oružjem spriječi imigraciju raznih krivo bojnih ili krivovjernih ali bijelih - s izuzetkom, pretpostavljam, cvijeća hrvatskog naroda, muslimana iz Bosne i Hercegovine.

Hrvatski nacionalni identitet određuje kultura, ili, neki bi rekli, civilizacija. Pod kultura, dakle, shvaćam nešto vrlo široko, a ne kulturne novinske rubrike ili ministarske resore, a još manje usamljenog pisca koji noću rida nad papirom.

Hrvatski jezik sigurno nije neka pretjerano važna odrednica nacionalnog identiteta. Dobar dio domicilnih Hrvata uvijek je paralelno govorio više svojih jezika: u Osijeku na primjer essegerski, Krleža je dijelove Glembajevih pisao na njemačkom a s Mađarima svesrdno brbljao na mađarskom. Furiju Radinu, mojem kolegi sa studija na Filozofskom fakultetu u Zagrebu, materinji jezik i jezik na kojem misli je talijanski: hrvatski govori s talijanskim naglaskom, ali znanstvene radove piše na hrvatskom. To su jezične paralelnosti o kojima govorim. To je mehanika, to je činjenica jedne življene kulture.

Žestoko zadržavanje na jezičnom pitanju kao atomskoj jezgri identiteta, služi današnjim nacionalistima kao baražna vatra koja nam ne da da se probijemo do pitanja duhovnog identiteta, njegovog sadržaja, a on je valjda ipak bitan.

I politička povijest kao odrednica hrvatskog identiteta može se definirati samo kao povijest podvojenosti, a u pogledu države i nacionalističkog esencijalizma kao šizofrenija. Pogledajte povijesne zemljopisne karte: samo razna mjesta gdje je Hrvatska sve bila i nije bila, pokazuju vam da se stalno selila, skupa s njom identitet. A kako se Hrvatska sve zvala – ili uopće nije tako zvala ili spominjala – to nam danas mogu objasniti samo sveučilišni profesori. Evo, u zadnje vrijeme čitam i slušam da su se ključne hrvatske političke i kulturne bitke vodile i vode u Dinarskom masivu. Dakle, hrvatski identitet stanuje u Vrgorcu a ne u Krapini. To su ozbiljni znakovi mentalnog oboljenja nacije. Vozeći se kroz Trilj pa dalje, vidio sam malo ljudi. Ova seoba identiteta – je fascinantna: ključni politički publicisti-političari 19. stoljeća, bili su Ljudevit Gaj u Krapini i Josip Juraj Strossmayer iz Đakova, ključni hrvatski političar dvadesetog stoljeća, Josip Broz Tito, bio je duboki Zagorac iz Kumrovca, Vladko Maček negdje iz Pokuplja, a hrvatsku himnu je par kilometara dalje uglazbio jedan oficir iz susjedne Gline.

Kako su povijesni događaji, poput državnog osamostaljenja i rata, oblikovali hrvatski identitet? Postoje li elementi hrvatskog identiteta koji su se promijenili zbog tih događaja?

1990/1991. novi hrvatski identitet oblikovan je u Srbiji. Slobodan Milošević, jedna grupa članova Srpske akademije nauka i grupa visokih oficira JNA 1987. u Srbiji je izazvala veliku kolektivnu krizu identiteta koja je poprimala sve agresivnije oblike. Vrhunac te identitarne krize bio je njen izvoz, na kraju u obliku vojne agresije. Dovedena tako u pitanje, u Hrvatskoj nije odmah zavladao srpski model. Identitet se prvo formulirao kao opći mentalitet otpora. Otpor je bio općedruštveni, faktor kohezije nacije. Kao ideja i praksa obuhvaćao je sve segmente stanovništva, kako god ga dijeli, na društvene klase, uzraste, spolove, regije, vjerska ili filozofska uvjerenja, i, konačno, na nacionalne pripadnosti. Na ogromnu srpsku, točnije srbijansku „krizu identiteta“ Hrvatska tada nije prihvatila u smislu da bude njena zrcalna slika i ponovi istu kolektivnu nacionalističku neurozu. Kohezija građana okupljenih oko ideje otpora bio je zvjezdani trenutak 'hrvatskog identiteta'. Podrazumijevao je obranu univerzalnih vrijednosti ovdje i sada: parlamentarne demokracije, jednakosti, individualne slobode i drugih načela istog reda. Onda se pretvorio u farsu. Nacionalisti su preuzeli miloševićevski model etničke homogenizacije i nametnuli ga Hrvatskoj. U njenom znaku smo izgubili tridesetak godina- i u ljudskom pogledu degradirali. Još uvijek nemali mojih sugrađana sumnjiče druge da možda nisu „čisti, pravi Hrvati“. U politici je hrvatski identitet u toj mjeri kompromitiran, da je čovjeka sram.

Koliko je globalizacija utjecala na hrvatski identitet i postoji li opasnost od gubitka autentičnosti pod tim utjecajem? Je li ga ona ugrožava ili obogaćuje?

Mislim da smo u Hrvatskoj kao društvo tako podivljali da nam globalizacija može samo pomoći. Ako je nova hrvatska autentičnost kad jedan sudac tvrdi da je turanje prsta u vaginu bespomoćne žene samo oblik rukovanja, toplog pozdrava tako reći, a političarima segregacija djece na Srbe i Hrvate u Vukovaru sama po sebi razumljiva, onda kao gubitka autentičnosti uslijed globalizacije neću pustiti ni suzu.

Nenad Popović

Koliko je, prema Vašem mišljenju, hrvatski jezik važan za očuvanje nacionalnog identiteta? Postoje li izazovi koje hrvatski jezik danas mora savladati?

Što hrvatski jezik mora savladati? Trenutačne domaće pravopislice i standardije koji nam svaki tjedan javljaju kako se nečemu kaže „na hrvatskom“. Znaju to bolje od Hrvata. Drže se kao pijani plota Vuka Karadžića i jednog suludog filologa od prije 150 godina, Tome Maretića i njegovog „Jezičnog savjetnika“. Rezultat je da da trenutačno svi govorimo krivo. Opasna je to družina. Jer ne govorimo „u duhu hrvatskog jezika“. A u kojem to „duhu“, zna se. Duhu političke izdaje, podriivanja. Tako ja svakodnevno i bez sumnje podlo, izdajem sve hrvatsko. Govorim tramvajska stanica a ne postaja. Još gore, govorim „idem na aerodrom“ a ne u zračnu luku. Ne idem se naime prozračiti, niti bih želio da tramvaj samo postane a onda opet krene, a ja odletim sa stepenice.

Nema nikakve opasnosti da neki drugi jezik preuzme ulogu hrvatskog. Nije uvijek bilo tako. Ne tako davno hrvatski se u važnim regijama morao afirmirati nasuprot talijanskom i njemačkom. Talijanskom u Dalmaciji, Hrvatskom primorju, Rijeci i Liburniji i Istri. Njemačkom – i to austrijskom njemačkom - prije svega u Zagrebu. Sjećam se kako sam bio zapanjen kad mi je pod kraj sedamdesetih u Malom Lošinj prodavačica u samoposluživanju odgovarala na talijanskom, misleći da je i meni taj jezik posve razumljiv i normalan. Imala je oko trideset godina. Zagreb je do negdje 1945. bio dvojezičan grad. Ambлематски hrvatski intelektualci poput Slavka Batušića ili Branka Gavella su s istom lakoćom pisali vrhunski njemački, u starosjedičkim i obrazovanim slojevima njemački je bio ravnopravan jezik komunikacije, jedna moja pra-teta iz llice mi je u trenutku nervoze podvignula „hrvatski se govori samo s poslugom“. Bila je iz žestoke pravaške obitelji. K tome, brojni Židovi koji su u 19. stoljeću odigrali jednu od ključnih uloga u modernizaciji Zagreba kakvog danas poznajemo, govorili su savršen njemački, zadnji put sam ga takvog u živo čuo od Milka Kelemena, Alfreda Pala i Slavka Goldsteina. Taj jezični paralitet je izgubljen: da li na korist „hrvatskog nacionalnog identiteta“, neka si svaki odgovori sam. Je li manje Enzo Bettiza hrvatski pisac, Splitsanin i Dalmatinac zato što je pisao na talijanskom? To što je cijela Hrvatska danas govori mobitelški engleski iz te perspektive je sušta žalost i kulturna lakrdija.

U kojem smjeru ide hrvatska književnost danas? Jesu li pisci i izdavači posvećeni promicanju nacionalnog identiteta ili su više orijentirani prema univerzalnim temama?

Pravi pisci su uvijek i svugdje usredotočeni na svoje vrlo lične teme i zaokupljenosti, a te su po sebi svugdje „lokalne“. A tek čitaoci odlučuju ima li u njima nešto univerzalno. U Hrvatskoj se to može pratiti u realnom vremenu. Slavenka Drakulić je u Hologramima straha opisala svoju bolest, nešto što ne može biti osobnije, privatnije. Povrh toga, ključne scene se odvijaju na Rebru i u četnaestici. Knjiga se pak ispostavila kao toliko univerzalna, da je doživjela globalni prijem. Da je Konstantin bogobojažni Sime Mraovića sve samo ne „manjinski roman“, kako ga je nazvao, ili lokalno-zagrebački, već da pršti univerzalnošću, osjeti svaki čitalac. Makar su najvažnija mjesta Konstantinove drame novozagrebačke ili s Trga Republike/Bana Jelačića. Kod Tatjane Gromače npr. Banija ili neki dućan u Ilici ne bi mogla biti preciznije opisani, kod Jurice Pavičića je u Ovcama od gipsa imamo pred očima geometriju grada Splita do u centimetar, a roman govori o jednom zapravo marginalnom slučaju – a mi se pitamo, zar doista? Pa nije to samo Split, niti su Gromačina poprišta događaja i iskustava iz „sjeverozapadne Hrvatske“. „Kavice Andreja Puplina“ Dalibor Šimpraga napisao je štoviše na trešnjevačkom kajkavskom, očigledno na svojem najosobnijem jeziku i najosobnijem mjestu, Remizi. Pratio sam kako se bez ikakvih problema ti frajerski monolozi mogu prevesti na govore odgovarajućih berlinskih i pariških kvartova – i razumjeti. Naravno, ja govorim o pravim piscima a ne o bataljonima i bataljinama članica i članova Hrvatskog društva pisaca, Društva hrvatskih pisaca, Hrvatskog centra PEN-a, Društva manjinskih pisaca i ne znam sve čega i česa.

O izdavačima pak sve najbolje. To i zbog toga što sam to sam (bio) po profesiji i svašta nakladio. Ta djelatnost se u Hrvatskoj danas zove „The long day's dying“, prema jednom odavno zaboravljenom britanskom filmu.

Kako vidite odnos između hrvatske književne tradicije i suvremenih književnih utjecaja? Postoji li opasnost da nacionalna specifičnost bude potisnuta?

Nacionalna specifičnost hrvatske književne tradicije je pučka usmena književnost koja je stoga prepuna ruralnih lokalnih folklornih elemenata. To je tipično za Balkan. Ostala književnost nije nimalo specifična. Renesansna književnost ili književnost između dva rata dio su integruma i dinamike europske književnosti. Renesansna književnost i sve što podvodimo pod pojam 'stara hrvatska književnost' pisala se isto tako u Italiji ili Španjolskoj. Identična književnost između dva svjetska rata koja se pisala u Zagrebu pisala se i u Pragu, Beču ili Trstu. Da je usmena tradicija općenito jača, vidimo danas vrlo zorno u televizijskim prijenosima s Markovog trga: mahom polupismeni saborski zastupnici bulje ili šapću u mobitele, grimasiraju, a za govornicom se izgovaraju pučke poštapalice i dosjetkama. Njihov istinski format komunikacije su press-konferencije, usmeni žanr par excellence. O tome da bi napisali nekakav ozbiljniji tekst i objavili ga u novinama, nema govora. To vrijedi i za predsjednika vlade Andreja Plenkovića. On se tjedno obraća vladi i naciji u beskonačno dugim, monotonim monolozima, tipičnim za guslare. Predsjednik Zoran Milanović pak narodu stalno kazuje, po nekoliko puta dnevno čak, sav je u hiperbolama i doskočicama. Onaj vijenac mikrofona ispred njega zamjenjuje mu sijelo, desetak ljudi koji pomno slušaju njegovo guslarovo obavješćavanje. Problem je što su i Plenković i Milanović fakultetski obrazovani, a ipak ih je preplavila tradicija usmene predaje. Tvrdogobitiraju svaki na svom brdu.

U književnosti hrvatske identitetlije hvala bogu počivaju, izdala ih je ruka što drži gušće pero. No, i bili su samo šum u kanalu. Pojavio se, doduše, par novih takvih gorostasa narodne misli i svijeta, ali strše. Ostali književni narod ih sluša samo jednim uhom.

Kako se nakladništvo u Hrvatskoj nosi s pitanjem nacionalnog identiteta? Smatrate li da su hrvatske izdavačke kuće dovoljno posvećene objavljivanju djela koja promoviraju i istražuju naš identitet?

Odmah početkom devedesetih izdavači su se natjecali tko će u programu imati više knjiga a la Znameniti Hrvati, kakav „razlikovni“ rječnik, nekog pisca kompromitiranog u NDH poput Mile Budaka, ili nekog koji je nepravедno zapostavljan u komunizmu, nekog tuđmanističkog povjesničara ili „povjesničara“ ili dušebrižnika, dakle pisce koje je volio Hadeze i oni njega. U međuvremenu su zaboravljeni, čak i Ivan Aralica, koji je desetak godina slovio kao alfa i omega hrvatske proze i nije se skidao s vrha bestsellera režimskih medija. To se zvalo briga izdavača za nacionalni identitet. Druga strana medalje je bila da su izdavači, ostavši 1991. bez velikog jugoslavenskog tržišta, htjeli, ne htjeli, morali objavljivati takve knjige, jer je to bilo izdašno financirano. Takva dobro dotirana briga za nacionalni identitet je 2000. godine naglo splasnula. Tri godine kasnije Hadeze se doduše vratio na vlast, ali s Ivom Sanaderom na čelu koji je bio sve samo ne mentalni ognjištar, pa financiranje izdavačkih programa više nije toliko ovisilo o njihovom „hrvatstvu“. Vlade Jadranke Kosor, Tihomira Oreškovića/Tomislava Karamarka i Andreja Plenkovića su putem Ministarstva kulture – koje narodski rečeno drži kesu – dijelom su vratile financiranje izdavača i pisaca po stupnju njihovog hrvatstva. Kako HDZ vlada u većini županija, tko je pametan izdaje i knjige koje su blago rečeno u „konzervativnom duhu“. Izdavačka „briga za hrvatski nacionalni identitet“ cijelo je vrijeme bila briga za goli opstanak, i to je i danas. To vidite prostim okom. Knjižara ima samo još u tragovima – nema više lanca Algoritmovih knjižara ili onih Mladosti - a nema više ni izdavača koji su književno dizajnirali prvih desetak godina samostalne Hrvatske. Nema biblioteke Feral Tribunea, nema Naklade MD, nema Quoruma, nema Antibarbarusa, Demetre, Novog Libera, biblioteke Politička kultura, nema Dore Krupičeve Branimira Donata, a što je primjerice sa Šarenim dućanom, ja ne znam. Zajednički nazivnik im je, vidi se iz aviona, bio da su brigu za hrvatski nacionalni identitet očitovali drugačije, naslovima poput Izdaja intelektualaca Juliana Bende, Konclogor na Savi Ilije Jakovljevića (kod Konzora, još jednog izdavača kojeg više nema), izdanjima sabranih djela Miljenka Smoje, ili prijevodima pjesama Leonarda Cohena.

Nenad Popović

Kakvu ulogu bi država trebala imati u očuvanju i promicanju hrvatskog identiteta kroz književnost i kulturu? Je li trenutna kulturna politika dovoljna ili bi trebala biti ambicioznija? Ili je potpuno kriva, kontraproduktivna?

Ne znam tko bi drugi ako ne država! Nemamo sustav velikih zaklada kao u Americi, gdje se pristoji da bogati poduzetnici učine nešto za kulturu. Nose je u cijelosti, dok su jedine kulturne ustanove koja financira država poznata kao SAD Kongresna knjižnica i Kennedyev centar u Washingtonu gdje se održavaju koncerti i izložbe te izvode kazališne predstave. Postoji i National Endowment for Arts, institucija impozantnog imena ali mala, on pomaže ne-profitne projekte poput malih, neprofitnih izdavača, alternativnih i nama nepoznatih. Mi imamo europski sustav gdje za kulturu (ili znanost na primjer) odgovaraju državni organi. Tako je newyorški Museum of Modern Arts privatna, a zagrebački Muzej suvremene umjetnosti se financira zakonski, iz budžeta. To je dobro tako, jer je na primjer pulski gradonačelnik zabranio cajkama da prave derneke u dvije tisuće godina staroj Areni. Kako bi bez državnog autoriteta izgledao Peristil, lako zamislimo: smrdjele bi kobasice, prodavale čaplje i baseball palice a vrtio Thompson.

No, mi u državi u prvom redu imamo problem sociologije svekolikih „obnašatelja“, jedne kaste, oni sebe zovu „Država“ a u stvari su ljudi koje smo izabrali u mjestima, županijama i samoj republici gdje živimo. Problematici su jer su vrsta pljačkaša bankomata koji pritom viču Lijepa naša domovino!, Ja sam Hrvat! Za razliku od poštenih pljačkaša bankomata koji barem šute. Ti obnašatelji pljačkaši nakon svojih noćnih poslova, po danu pak i u odijelu trpe. Susreću se s gadljivom kastom nedodirljivih i besprizornih: „kulturnjacima“. Male vajde od njih, maksimum koji od njih mogu dobiti je od slikara ulje na platnu, od pisaca knjigu s posvetom, redatelja par pozivnicu za svečanu premijeru. Loše raspoloženi, obnašatelji su zato ti koji se jadaju: ubogim slikarima, piscima i sličnoj čeljadi. Jadaju da nemaju novaca, jer im za kulturu „država malo daje“. Čitaj „županija“, „grad“, „općina“, zločesta „vlada“ - koje su sami članovi. Oni kulturnjaci „prime“, to je balkanski topos od Baj Ganje preko Nušića do Brešanovih likova. A kulturnjak je sretan što ga Baj Ganja prima i zahvaljuje mu. Stvarno zahvaljuje, jer je siromašan. Moli, zapravo prosi, apelira na milost. Tako ispada da su istinski nositelji hrvatskog kulturnog identiteta većinom socijalni slučajevi, a državni „obnašatelji“ socijalno devijantni.

Kad se među njima pojavi netko predan i kompetentan kao veliki ministar kulture Božo Biškupić, koji je točno znao što je i gdje je hrvatski kulturni identitet treba samo jedna Jadranka Kosor i leti naglavačke van.

Kakva je Vaša vizija uloge književnog izdavaštva u jačanju nacionalnog identiteta?

Jedan bivši njemački kancelar, Helmut Schmidt, je na pitanje ima li kakvu viziju Njemačke odgovorio „Tko ima vizije neka ode doktoru“.

Što mislite o mlađim generacijama i njihovom odnosu prema nacionalnom i identitetu? Jesu li posvećeni očuvanju baštine ili su usmjereni na nešto drugo?

Mislim da su pojmovi i kategorije koje navodite posljednjih godina toliko iskompromitirane, da se mladim ljudima kad čuju „baština“ ili „nacionalni identitet“ diže kosa na glavi i bježe glavom bez obzira. Ono što me brine je njihova šutnja. Odlasci, stavljanje slušalica na uha i nijemo sjedanje na bicikl, to mi ne sluti na dobro. Odnosno, slutim da im vjerojatno nije dobro.

razgovor vodio: Petar Kolovrat u studenom 2024. godine

**tekst je objavljen uz financijsku potporu Agencije za elektroničke medije iz programa za poticanje novinarske izvrsnosti*

**dozvoljeno je prenošenje sadržaja uz objavu izvora i imena autora*

fotografije: Slađana Bukovac

mojzagreb.info

POVEZNICE:

identitet hrvatski identitet hrvatski nacionalni identitet

Nenad Popović Izdavač publicist i prevodilac

Nenad Popović hrvatski Izdavač publicist i prevodilac Nenad Popović pisac i izdavač

popudbina za Europsku uniju Europska unija očuvanje hrvatskog nacionalnog identiteta politika

društvo Petar Kolovrat Identitetske politike hrvatski publicist Nenad Popović

povijesne interpretacije religija Nenad Popović

PODIJELITE:

f Share X Tweet Email WhatsApp Share Telegram Share

< PRETHODNA VIJEST

Svako peto dijete je žrtva seksualnog nasilja: „Škole trebaju mladima pružiti znanje koje će ih zaštititi“

mojzagreb.info News Portal

News Portal MojZagreb.info je dnevni news servis grada Zagreba s informacijama iz Zagreba, Zagrebačke županije, Hrvatske i svijeta

